

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

32. An possit aliquis a accedere ad Eucharistiam, vt non accipiat gratiam,
neque peccatum committat? Et insertur, quod quamuis hoc Sacramentum
per se primi non sit institutum à Christo ad conferendam ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

Navarro cap. 2. num. 55. Paludanus in 4. dist. 9. art. 1. concl. 3. Coninch. in 3. part. quest. 80. art. 6. Layman in Theol. mor. lib. 5. tract. 4. cap. 6. num. 9. Sanchez de matrim. tom. 1. lib. 3. disp. 36. num. 14. D. Antonius part. 3. tit. 14. cap. 12. §. 2. Adrianus col. 2. quest. 3. Nugnus in 3. part. tom. 1. quest. 80. art. 6. diff. 2. Syluester verbo Eucharistia 3. num. 7. Armilla ver. confessor. 7. Henriquez lib. 8. cap. 59. num. 3. & Fagundes part. 3. lib. 3. cap. 10. num. 23. vbi has adducit rationes; quia illa negatio quæ fit occulte, per accidens est quod sit occulta, cum de se sit publica, fit enim in occulto foro penitentiae, ad dirigendum actum humanum extreme administrationis ipsius Sacramenti. Notitia autem confessionis vti non potest homo ad dirigendos actus externos aliorum. Secundo finita confessione finitur Sacramentum, cuius sigillum ita obligat, ea finita, vt neque cum ipso penitente possimus amplius de illa loqui, nisi de speciali licentia illius; nec solum loqui, sed nec etiam vlti, aut factis exprobrare peccata illius possumus, quantumvis occultissime id faciamus, nihil enim minus scimus, quam quod per confessionem scimus. Ergo nec etiam negare Eucharistiam, tantumvis occultissime petat, cum ea negatio sit quedam exprobratio. Et tandem notitia confessionis nullum commercium habeat cum actionibus publicis; quæ enim Confessarius via Confessionis scit, scit vt Deus; & quando Eucharistiam negat, negat vt homo; quare vna notitia iuuare alteram non potest. Hæc omnia Fagundes. Vnde patet responsio ad argumentum contrariæ sententiæ; negandum est enim, quod in tali casu non fragarit sigillum confessionis, si non potest ostendi alia rationabilis causa.

RESOL. XXXI.

An liceat ministrare peccatori scienti, & potenti sibi dari Hostiam non consecratam ad sacrilegium ipsius, & grane damnum vitandum?
Et an debeat Sacerdos in tali casu proponere Hostiam consecratam adorandam, & a tergo post illam non consecratam, ita vt Hostia non consecrata non videatur, nec adoretur, vel possit Sacerdos saltem simulare se Eucharistiam in os illius immittere, licet ad hoc facere non teneatur? Ex part. 4. tr. 4. & Misc. Ref. 47.

§. 1. Negatiuam sententiam docet D. Thom. in 3. part. quest. 80. art. 6. ad 2. Cictianus Richardus, Durandus, Paludanus, Gabriel, Maior, & Sotus, quos citat & sequitur Gabriel Vasquez in 3. part. tom. 3. disp. 209. cap. 4. num. 40. quibus adde Suares de in rez tom. 3. disp. 67. §. 4. circa tertiam obiectionem. Valentiam tom. 4. disp. 8. quest. 8. punct. 4. §. denique hic notetur. Reginaldum tom. 2. lib. 29. cap. 4. num. 49. Henriquez lib. 6. capit. 22. num. 4. Ledesman in summ. tom. 1. de sacram. Eucharist. cap. 12. dist. 7. §. toda via quedam dos difficultades. Didacum Nugnum in 3. part. tom. 1. quest. 80. art. 6. diff. 2. in fine, & alios penes ipsos. Ratio est, quia perniciofa & execrabilis est simulatio in Sacramentis, & in tali casu ministrans quantum est ex se alios ad idololatriam inducit, cum exponat ad adorandam hostiam non consecratam pro consecrata.
2. Verum his non obstantibus opinio negatiua suaderi potest, quia Sacerdos in tali casu iam proponit adorandas hostias consecratas, nec obstat quod inter illas apponit non consecratam, nam intentio adorantis non tendit expressè & formaliter ad quamlibet hostiam à Sacerdote propositam adorandam, sed ad Christum, qui cum sub aliis hostiis contineatur, ministratur iam verum obiectum ado-

rationis, ea ratione, qua non adorant fideles pilum, v. g. conglutinatum hostiæ consecratæ, sed solum Christum. Nec obstat quod fictio & simulatio in Sacramentis sit perniciofa, quia adest in tali casu iusta causa illam efficiendi, & ideo potest Sacerdos fingens absoluerè penitentem ad vitandam infamiam non absoluti, vt quotidie efficitur quando inuenitur penitens indispositus, & circumstantes vident illum confiteri; quapropter Sacerdos minimè peccare videtur vbi grandi occulto peccatori abstinenti à communione periculum immineret, si ministraret hostiam non consecratam pro consecrata, hoc modo, videlicet proponendo Hostiam consecratam adorandam, & à tergo post illam non consecratam, vel alio modo, ita vt Hostia non consecrata, nec videatur, nec adoretur. Vnde hanc sententiam ex veteribus tenet Altiufiodorensis in summ. lib. 4. tract. 5. cap. 5. Albertus Magnus in 4. dist. 13. ar. 20. quos refert Suarez vbi supra, tenet etiam Bonauentura in 4. dist. 9. art. 2. quest. vlt. in fine, & ex neotericis hanc sententiam docuerè nostris temporibus Henricus Villalobos, & Ludouicus de San Iuan, & quia eorum codices non ita facile inueniuntur, ponam hic verba per extensum. Villalobos in sum. tom. 1. tract. 7. diff. 38. num. 7. sic ait. [No es licito dar la hostia no consagrada por el peligro que ay de la idolatria, mas si la forma que le ha de dar la tuuiese secreta, de manera que los fieles no la pudiesen adorar con contentimiento del peccador, seria licito darla para evitar algun gran escandalo, pues alli no auia peligro de idolatria.] Ita ille. Ludouicus verò de San Iuan in sum. tom. 1. quest. 7. de Euchar. art. 8. diff. 3. sic asserit. [Sera licito dar al peccador occulto, vna hostia no consagrada con su contentimiento, para que no se infame con quien viere, que no comulga, porque no se comete sacrilegio en la comunion, ni se infama al proximo y como es licito dar la absolucion cautelosa, tambien lo es dar la comunion, pero se ha de aduertir que esta conclusion no se ha de practicar, si no en casos raros con sabiduria del peccador, y proponiendole delante otra hostia consagrada que el y el pueblo adoren.] Ita ille. Sed ego puto non esse descendendum à prima sententia negatiua, quam præter Doctores citatos fuscè pertractat Ioannes Santicus in selectis disp. 35. per rotam, & respondet ad argumenta contraria quæ supra adduximus, & ipse adducit; non tamen audeo posteriorem sententiam affirmatiuam nota improbabilitatis inurere.
3. Notandum est tamen hæc, quod esto Hostiam non consecratam loco consecratæ porrigere accedenti communicare minimè Sacerdoti liceret, potest tamen saltem simulare se Eucharistiam in os illius immittere, licet ad hoc facere non teneatur; & ita hanc sententiam docet Henriquez lib. 6. cap. 22. num. 4.

RESOL. XXXII.

An possit aliquis ita accedere ad Eucharistiam, vt non accipiat gratiam, neque peccatum committat?
Et inferitur, quod quamuis hoc Sacramentum per se primo non sit institutum à Christo ad conferendam primam gratiam, sed ad conferendam augmentum illius, tamen in duobus casibus illam conferre, & peccatum mortale remittere, ac delere potest. Ex part. 3. tract. 6. & Misc. 2. Ref. 98.

§. 1. Negatiuè responder Sotus in 4. dist. 12. quest. 1. artic. 4. cui videtur accedere Richardus in 4. dist. 9. quest. 2. artic. 2. Adrianus de Eucharistia, quest. unica, & Maior in 4. dist. 9. quest. 1. quia

Quamuis non plene sup. hoc. lege tamen in tom. 1. tr. 1.

ex Ref. 12. doctrinam §. Non deficiam. à principio vsque ad medium, vers. In quibus casibus. & vide etiã alliam Ref. not. primæ præcitati §. & pro contento in fine huius §. 1. à vers. Item. in vers. not. seq.

quia, vel accedens discussit sufficienter conscientiam suam, vel non discussit: si primum, cum nullum obicem ponat, gratiam recipiet; si secundum, indignè accedit, & per consequens nouum sacrilegium committit. Item, vel accedit, cum attritione, quæ putetur contritio, & sine dubio recipiet; vel cum attritione quæ sit cognita, & putata attritio, & ita indignè accedit, & peccatum committit. Ergo, &c.

2. Sed his non obstantibus ex Caietano, Alense, Bonauentura, contrariam sententiam docent Suarez tom. 3. disp. 63. sect. 2. §. es his infero, & Fagundez præcep. 3. lib. 4. cap. 2. num. 14. quia potest quis diligenter discutere conscientiam, & non recordari de peccato aliquo mortali, cum tamen reuera illud habeat, & potest accedere tunc ad communionem sine vilo profuso dolore, merè negatiuè se habens, cum conscientiam peccati mortalis non habeat, is quidem non peccabit sic accedendo, eo quòd arbitrio suo fecerit sufficientem diligentiam à culpa excusantem, non tamen consequitur gratiam, quia habet obicem peccati oblitum, & nullum Sacramentum habet vim delendi, remittendique peccata mortalia absque dolore illorum. Hæc omnia Fagundez, qui alias rationes etiam adducit pro hac firmanda opinione, vnde quia hic casus frequenter potest accidere, ideo accedentes ad Eucharistiam habeant dolorem generalem suorum peccatorum.

3. Ex his inferitur, quòd quamuis hoc Sacramentum per se primò non sit institutum à Christo ad conferendam primam gratiam, sed ad conferendum augmentum illius; tamen in duobus casibus illam conferre, & peccatum mortale remittere, ac delere potest. Primò cum quis diligenter discussit conscientiam suam, & nullius culpæ conscius fuit, tunc si eum dolore accedat ad communionem, ex attritio per Eucharistiam fiet contritus, & recipiet primam gratiam. Secundus casus est, cum quis memor est peccati mortalis, & de illo habet attritionem, quam putat esse contritionem, si urgeat necessitas communicandi, & Sacerdos non adit; tunc quidem iste virtute sacramenti Eucharistiae accedens ad illud, ex attritio fiet contritus, & primam gratiam acquirat.

RESOL. XXXIII.

Quando nam communicanti conferatur gratia sacramentalis?

Et pro praxi huius questionis proponuntur aduersi casus in textu huius Resolutionis?

Et notatur Eucharistiam non causare gratiam toto tempore, quo est in stomacho, sicut nec toto tempore manducationis?

Etiãque aduertitur nullo modo aliquem recipere maiorem gratiam, quia sumit maiores, aut plures Hostias? Ex part. 3. tit. 6. & Misc. 2. Ref. 96.

§. 1. **R**espondeo cum Syluio in 3. part. quæst. 79. art. 2. Fagundez præcep. 3. lib. 4. c. 1. n. 3. Henriquez lib. 8. c. 43. n. 1. & aliis penes ipsos, hoc Sacramentum gratiam conferre in eo instanti, in quo verum est dicere, nunc facta est sumptio, & immediatè antea non erat; licet hoc instans notum nobis non sit, sed Deo; quòd quidem non est quamdiu hoc Sacramentum est in ore; nam si quis illud sumeret in ore, & postea aliqua de causa non deglutiret, non acciperet gratiam sacramentalem. Sumptio ergo perfecta est, quando deglutitur, & transit per guttur, tunc enim dicitur iam perfecta manducatio, & comestio, licet Becanus de Sacram. cap. 22. quæst. 6. n. 2. teneat gratiam sacramentalem dari cum Hostia sumpta est, etiam si non sit transmissa; alioquin ægroti

qui Hostiam præ infirmitate non possunt transmutare, non acciperent gratiam, quod videtur absurdum. Ita Becanus.

2. Non desinat hic apponere sententiam Nugni in 3. part. quæst. 79. art. 1. sic asserentis; Eucharistia habet totum suum effectum in instanti, quòd tamen instans potest esse à principio sumptionis specierum; ab illo scilicet instanti, in quo primum verum est dicere, nunc sumptum est Sacramentum, & receptum in stomacho, vsque ad instans, in quo verum est dicere, totum Sacramentum, hoc est, species sacramentales sunt conuersæ in substantiam hominis. Itaque si homo accedat cum sufficienti dispositione, statim in illo primo instanti habet effectum; si verò accedat sine illa, & postea habeat dispositionem durantiibus speciebus, recipiet effectum sacramentalem in primo instanti, in quo habuerit dispositionem. Vnde hæc sententia concedit Sacramentum habere suum effectum in instanti, & eò magis, & extollit excellentiam specierum sacramentalium, quòd scilicet possint causare gratiam toto tempore permanente. Hæc omnia Nugnus. Ex lib. præcip. inferitur cum Henriquez ubi supra lib. 8. cap. 43. n. 1. & aliis, quòd consequitur effectum gratiæ sacramentalis, qui postquam hoc Sacramentum deglutit, statim illud euomit, & si sumpta pars Hostiæ moriatur homo, non sumpta est pars illius, etiam in tali casu consequitur effectum Sacramentum.

3. Notandum est etiam ex dictis cum Ioan. de la Cruz in dictorio conscientie part. 2. de Eucharistia quæst. 4. dub. 1. conclus. 2. & aliis. Eucharistiam non causare gratiam toto tempore, quo est in stomacho, sicut nec toto tempore manducationis, alius effectus meliorem conditionis communicando te sub multis hostiis, quòd saluum est, & puniuntur ut suspensissimi per Inquisitores, qui sunt multum solliciti communicare sub multis hostiis, ut diutius duret corpus Christi in stomacho; nec est idem de cibo cotinuo, cum iste operetur per conuersionem sui in substantiam aliti, & sic successiue. Ita Ioan. de la Cruz.

4. Et licet secundum Coninch de Sacram. quæst. 79. art. 1. dub. 2. num. 42. conclus. 5. & alios, probabile sit, si dum interim species integre manent in stomacho, melioretur dispositio communicantis etiam gratiam sacramentalem augeri; tamen ipse Coninch adnotat, ex hoc nullo modo, per se loquendo, aliquem recipere maiorem gratiam, quia sumit maiores, aut plures hostias, aut, quia diutius hæret in iis sumendis, aut digerendis etiã per accidens hæc longior mora potest esse occasio, ut quis maiorem gratiam accipiat, quatenus interim plures, ac perfectiores auctus charitatis elicit; qua etiam ratione si vnus diutius expectet antequam communit, quàm alius, hæc mora potest ei esse occasio maioris gratiæ percipiendæ, quatenus potest interim melius se disponere plures actus charitatis eliciendo. Quare hæc sententia non debet dare occasionem aliquibus, qui id satis superstitiosè curant, ut inter communicandum plures hostias suscipiant, quo diutius in stomacho hæreant, atque ita maiorem gratiam suscipiant. Ita Coninch. Vide etiam aduersus plures hostias, vel maiores sumentes Fagundez præcep. 3. lib. 4. cap. 1. num. 11. Syluium in 3. part. quæst. 79. art. 1. & alios.

RESOL. XXXIV.

An detur maior gratia sumenti duas species, quam sumenti vnã? Ex part. 3. tract. 6. & Misc. 2. Ref. 97. §. 1. Suppo